

05.10.2022

Asia/16

§ 243

Valtuutettu Elina Kauppilan aloite rollaattorin kanssa matkustamisen maksuttomaksi

HEL 2022-004009 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Palautusehdotus

Valtuutettu Mika Ebeling ehdotti, että asia palautetaan kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi siten, että rollaattorin kanssa matkustavat saavat matkustaa maksutta.

Valtuutettu Mika Ebelingin palautusehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Elina Kauppilan aloite
- 2 Lausunto, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä, 27.5.2022
- 3 Lausunto 11.5.2022, vanhusneuvosto
- 4 Vammaisneuvoston lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Elina Kauppila ja 15 muuta valtuutettua esittävät aloitteensa, että Helsinki selkiyttää rollaattorin kanssa matkustavien asemaa tekemällä maksuttomuuslinjauksen heidän kohdallaan.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) vastaa joukkoliikenteen järjestämisestä Helsingissä ja kahdeksassa muussa HSL-alueen kun-

nassa. HSL hyväksyy toimialueellaan noudatettavan joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmän ja päättää lippulajeista, alennusryhmistä ja lippujen hinnoista.

HSL:n mukaan nykyisen tariffijärjestelmän ja ohjeistuksen puitteissa ei ole perusteita laajentaa maksuttomuutta rollaattoria käyttäviin asiakkaisiin. Lipunmyyntiä kehitetään lippujen hankinnan helpottamiseksi.

Keväällä 2019 käyttöön otetun uudistetun tariffijärjestelmän valmistelussa HSL pyrki yhtenäiseen ja koko seudulla samoilla periaatteilla toimivaan lippujärjestelmään. Tämä tavoite koski myös erityisryhmiä ja näiden ryhmien alennuksien ja maksuttomuuden perusteita. Mikäli järjestelmään haluttaisiin kuntakohtaisia poikkeuksia, tulisi muutoksista sopia HSL:n ja sen jäsenkuntien yhteisellä päätöksellä.

Liikuntarajoitteiset ja kansaneläkettä tai takuueläkettä saavat lipputulot alennuksella (-50 %). Kaikki 70 vuotta täyttäneet voivat myös hankkia kausilipun alennettuun hintaan (-45 %). Maksuttoman joukkoliikenteen laajentaminen koskemaan yhtä uutta erityisryhmää johtaisi lipputulojen pienenemiseen. Tästä seuraava alijäämä jouduttaisiin kattamaan lisäämällä jäsenkuntien verovaroin rahoitettavia maksuosuuksia, nostamalla muiden matkustajien lippujen hintoja tai karsimalla liikenteen tarjontaa.

HSL:n matkaehtojen mukaan rollaattorilla kulkevat voivat mennä bussiin keskiovesta, eikä matkakorttia tai HSL-sovelluksen lippunäyttöä tarvitse näyttää kortinlukijalle tai kuljettajalle. Jos rollaattorilla kulkevan matkustajan ei ole ollut mahdollista hankkia lippua, ei tarkastustilanteessa peritä tarkastusmaksua, vaan tarkastaja auttaa lipun hankinnassa. Suurin osa matkustaa etukäteen ostetulla lipulla tai kulkuneuvon keskisillalla olevista kortinlukijoista hankitulla lipulla. HSL-sovelluksesta myytävien lippujen osuus oli vuonna 2021 jo lähes 57 % lipputuloista, ja se kasvaa koko ajan. Lisäksi lippujärjestelmien uudistusten myötä kuljettajan lipunmyynti on lopetettu. Lähes 70 % HSL:n matkoista tehdään avorahastuksen piirissä olevissa liikennemuodoissa, joissa kortinlukijat löytyvät myös keskiovilta (juna, metro, raitiovaunu, runkolinjabussit). Näin ollen turvallisuuteen liittyvää perustetta maksuttomuuteen ei synny.

Kaupunginhallitus kuitenkin toteaa, että maksuttomuuden laajentaminen rollaattorin kanssa liikkuville matkustajille olisi asiakkaiden näkökulmasta nykyistä liikennevälinekohtaista järjestelyä selkeämpi ratkaisu. Kaupunginhallitus esittää, että pidemmällä aikavälillä lippujärjestelmän seuraavan päivittämisen yhteydessä tutkitaan mahdollisuutta laajentaa maksuttomuutta rollaattorin kanssa liikkuville.

05.10.2022

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan, HSL:n, vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston lausunnot. Vastaus on kaupunkiympäristölautakunnan ja HSL:n lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua (voimassa aloitteissa, jotka on jätetty viimeistään 30.4.2022).

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Elina Kauppilan aloite
- 2 Lausunto, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä, 27.5.2022
- 3 Lausunto 11.5.2022, vanhusneuvosto
- 4 Vammaisneuvoston lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 26.09.2022 § 650

HEL 2022-004009 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

26.09.2022 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Minja Koskela: "Kaupunginhallitus kuitenkin toteaa, että maksuttomuuden laajentaminen rollaattorin kanssa liikkuville matkustajille olisi asiakkaiden näkökulmasta nykyistä liikennevälinekohtaista järjestelyä selkeämpi ratkaisu. Kaupunginhallitus esittää, että pidemmällä aikavälillä lippujärjestelmän seuraavan päivittämisen yhteydessä tutkitaan

05.10.2022

mahdollisuutta laajentaa maksuttomuutta rollaattorin kanssa liikkuville." Sijoitetaan päätöstekstin loppuun.

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Minja Koskelan vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 7

Silja Borgarsdóttir Sandelin, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 8

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Johanna Nuorteva, Amanda Pasanen, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Reetta Vanhanen

Kaupunginhallitus hyväksyi Minja Koskelan vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 8 - 7.

19.09.2022 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 16.08.2022 § 410

HEL 2022-004009 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) vastaa joukkoliikenteen järjestämisestä Helsingissä ja kahdeksassa muussa HSL-alueen kunnassa. Tehtävänsä liittyen HSL hyväksyy toimialueellaan noudatettavan joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmän. Päätökset lippulajeista, alennusryhmistä ja lippujen hinnoista kuuluvat HSL:n toimivaltaan.

Keväällä 2019 käyttöön otetun uudistetun tariffijärjestelmän valmistelussa HSL pyrki yhtenäiseen ja koko seudulla samoilla periaatteilla toimivaan lippujärjestelmään. Tämä tavoite koski myös erityisryhmiä ja näiden ryhmien alennuksien ja maksuttomuuden perusteita. Mikäli jär-

jestelmään haluttaisiin kuntakohtaisia poikkeuksia, tulisi muutoksista sopia HSL:n ja sen jäsenkuntien yhteisellä päätöksellä.

Tariffijärjestelmän valmistelu tapahtui useassa vaiheessa yhteistyössä kuntien kanssa. Helsingin kaupunginhallitus antoi 11.5.2015 lausunnon erityisryhmien lipuista ja oikeudesta matkustaa ilman lippua uudessa vyöhykemallissa. Kaupunginhallituksella ei tuolloin ollut huomautettavaa rollaattoria käyttävien matkustajien kohteluun tai matkojen maksuttomuuteen.

Rollaattorin kanssa liikkuvan matkustajan osalta käytännöt pysyivät ennallaan lippujärjestelmän uudistuksessa vuonna 2019. Kuten aloitteen tekijät aloitteessaan tuovat esille, bussissa rollaattorin kanssa liikkuvan keskiovesta kulkevan matkustajan ei tarvitse näyttää matkakortin kausilippua kortinlukijalle. Jos rollaattorin kanssa liikkuvan matkustajan ei ole ollut mahdollista hankkia lippua, ei tarkastustilanteessa peritä tarkastusmaksua, vaan tarkastaja auttaa lipun hankinnassa. Koronan myötä kuljettajien suorittama lipunmyynti liikennevälineissä on lopetettu. Tähän liittyvästä kokeilusta jäi pysyvä ratkaisu.

Tällä hetkellä lähes 70 % HSL:n joukkoliikennematkoista tehdään avorahastuksen piirissä olevissa liikennemuodoissa (juna, metro, raitiovaunu, runkolinjojen bussit). Näissä liikennevälineissä kortinlukijat löytyvät myös keskiovilta, jolloin turvallisuuteen liittyvää perustetta maksuttomuuteen ei synny.

HSL liikenteeseen saa lippuja alennettuun hintaan, jos on liikuntarajoitteinen tai eläkeläinen, joka saa kansaneläkettä tai takuueläkettä (-50 %). Kaikki 70 vuotta täyttäneet voivat myös hankkia kausilipun alennettuun hintaan (-45 %). Maksuttoman joukkoliikenteen laajentaminen koskemaan yhtä uutta erityisryhmää johtaisi lipputulojen pienenemiseen. Tästä seuraava alijäämä jouduttaisiin kattamaan lisäämällä jäsenkuntien verovaroin rahoitettavia maksuosuuksia, nostamalla muiden matkustajien lippujen hintoja tai karsimalla liikenteen tarjontaa.

Kaupunkiympäristölautakunnan käsityksen mukaan HSL:n nykyisiä tariffikäytäntöjä ei ole perusteita muuttaa laajentamalla maksuttomuutta rollaattoria käyttäviin asiakkaisiin. Lipunmyyntiä tullaan jatkossakin kehittämään niin, että lippujen hankinta on entistä helpompaa.

Käsittely

16.08.2022 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Mia Haglund: Korvataan lausunnon viimeisen kappaleen ensimmäinen virke: "Kaupunkiympäristölautakunnan käsityksen mukaan HSL:n ny-

kyisiä tariffikäytäntöjä ei ole perusteita muuttaa laajentamalla maksuttomuutta rollaattoria käyttäviin asiakkaisiin" seuraavasti: "Maksuttomuuden laajentaminen rollaattorin kanssa liikkuville matkustajille olisi kuitenkin asiakkaiden näkökulmasta nykyistä liikennevälinekohtaista järjestelyä selkeämpi ratkaisu. Kaupunkiympäristölautakunta esittää, että pidemmällä aikavälillä lippujärjestelmän seuraavan päivittämisen yhteydessä tutkitaan mahdollisuutta laajentaa maksuttomuutta rollaattorin kanssa liikkuville".

Kannattaja: Tuomas Nevanlinna

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Mia Haglundin vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 8

Tarik Ahsanullah, Silja Borgarsdottir Sandelin, Atte Kaleva, Otso Kivekäs, Otto Meri, Mika Raatikainen, Risto Rautava, Anni Sinnemäki

Ei-äännet: 5

Mia Haglund, Eveliina Heinäluoma, Sami Kuusela, Tuomas Nevanlinna, Amanda Pasanen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 5.

09.08.2022 Pöydälle

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi